

»Mladost«, orlovsko glasilo, izhaja v začetku vsakega meseca v Ljubljani. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravništvo je v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, pritličje. — Naročnina je za člane Orlovske zveze 45 K, za vse druge 60 K na leto. — Posamezna številka velja 12 K. — Odgovorni urednik je Ludovik Tomažič. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Urejuje: **Jernej Hafner**, Ljubljana, župnišče pri Sv. Petru.

Orlovske potrebščine

ima v zalogi Gospodarski odsek Orlovske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. Obračajte se edino nanj. Začasno priporoča in razpošilja:

Zlata knjiga slovenskih Orlov, nevezana	K 10'—	Partiture za klavir orlovske him- ne, prostih vaj, vaditeljskih, za naraščaj itd. po K 5'— in .	K 10'—
Vsak Orel jo mora docela poznati in se po njej ravnati.		Tekmovalne vaje za Maribor .	„ 12'—
Mladinske in telovadne igre .	„ 10'—	„ „ za leto 1921. .	„ 10'—
Za slehernega načelnika ne- obhodno potreben učni pri- pomoček v telovadnici, zlasti še za one, ki vodijo naraščaj. Priporoča se tudi vsem šol- skim vodstvom.		Orlovske čepice (štev. 54—58)	„ 70'—
Poslovne knjige (vložni zapis- nik, blagajniška knjiga članov in glavna blag. knjiga, stalež- na knjiga rednih in podpornih članov), pola à	„ 2'—	Majce	„ 77'—
Orlovska pesmarica, II. natis .	„ 5'—	Odeje za konje, komad	„ 150'—
Magnezija, 1 kg	„ 200'—	Znaki J. O. Z. (novo došli), komad	„ 10'—
Slike in besedilo članskih pro- stih vaj za leto 1921.	„ 9'—	Mariborski znaki, komad	„ 3'—
Slike in besedilo vaditeljskih vaj za leto 1921.	„ 15'—	Trobke za načelnike s trakom .	„ 80'—
Sprejemnica za člane (diplome)	„ 6'—	Trobke za načelnice s trakom .	„ 70'—
		Ajmo mi Sokoli	„ 6'—
		Osnutki (4 strani)	„ 3'—
		„ (8 „)	„ 6'—
		Mladost (1914—1919) à	„ 5'—
		„ 1920 à	„ 20'—
		Krogle	„ 180'—
		Mariborskega tabora fotografije v obliki razglednice à	„ 6'—
		Zavojnina in poštnina se zaračuna posebej. 	

Kralj Peter I.,

Osvoboditelj naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, ostvaritelj Jugoslavije,

je umrl 16. avgusta 1921 v domači zemlji in bil 22. avgusta svečano prepeljan iz Belgrada v Topolo k večnemu počitku.

Slovenski Orli in Orlice žalujemo ob smrti prvega vladarja naše narodne države, našega narodnega osvoboditelja in ujediničevalca; občudujemo njegove plemenite čednosti; globoko vernost; neomajno zaupanje v vstajenje naroda, čudovito požrtvovalnost v službi naroda in države, njegovo dejansko ljubezen do trpečih podanikov, ki ga je vodila od zibel do groba k vedno novim junaškim

činom. — Bog bodi plačnik njegovi plemeniti duši! V naših vrstah naj pa budi in ogreva na veke njegov zgled vsa lepa in plemenita čustva, ki vodijo k dejanjem v korist narodu in državi.

Slovenski Orli in Orlice smo stali, stojimo in bomo stali v prvih vrstah delavcev in bojnikov za svobodo in zdrav napredek naroda in države Srbov, Hrvatov in Slovencev, zvesti hiši kralja Osvoboditelja, ne toliko s paradnimi nastopi in lepimi besedami, kakor pa s požrtvovalnim dejanjem.

Slava in zvestoba spominu kralja Petra I. Osvoboditelja!

Zvestoba, srce in požrtvovalno delo za narod in državo kralju Jugoslavije, Aleksandru Karagjorgjeviću!

Prva udeležba Orlov na mednarodni tekmi in javni telovadbi francoske katol. telov. zveze v Strasbourgu dne 6. in 7. avgusta.

Začelo nam je zmanjkovati prostora v Mladosti. Iz tega ozira moram to razpravo omejiti na prav neprijetno kratek obseg.

Izlet v Strasbourg je izrednega, pospesujočega pomena za orlovsko gibanje. Bil je izredno velika žrtev za O. Z., ki ima bore malo, a tako mnogo mora dati na vse strani. Pa je tudi vrnil bogate obresti, morda večje, kakor katerokoli dejanje O. Z. dosihdob!

Prvi rahli stiki Orlov s franc. katol. tel. zvezo so bili pismenim potom storjeni že leta 1909. (Prim. Mladost 1920 št. 7. 8. str. 126.). V ožji osebni stik smo stopili lani v Parizu in Metzū o priliki narodnih in mednarodnih tekem te zveze, katerih so se udeležili 3 Orli, ki so nastopili v kroju pri sprevedu, si ogledali zvezino pisarno, obiskali več društev, sledili teknam in nastopu, manifestirali pri službi božji in razpravljali z vodstvom. V Mariboru, Ljubljani in na Bledu smo imeli pet dni v svoji sredi 18 članov F. G. S. P. F.

Po čisto naravnem razvoju tega razmerja je došlo do naše udeležbe na letošnjih slavnosti in tekmah v Strasbourgu. Od maja 1921 dalje je pripravljalo vodstvo O. Z. ta izlet, ki se ga je udeležilo 11 tekmovalcev, predsednik in tajnik Zveze, urednik Mladosti, zdravnik, glasbenik, zastopnik S. K. S. Z., zastavonoša, trije člani, v Str. pa se je četi pridružil naš častni član prevzv. g. knezoškof dr. A. B. Jeglič. Večina je potovala 1. avgusta preko Dunaja, Münchena in Karlsruhe čez Kehl v Str., kamor je dospela 4. avgusta zvečer in se nastanila v liceju poleg stolnice. V petek 5. avgusta so se tekmovalci informirali in pripravljali, v soboto zjutraj pa so z lepim uspehom nastopili pri tekmah. Vse dni (4. do 9. avg.) so častno manifestirali z mogočno zastavo (iz Trbovelj) pri sprejemih in obhodih. Orlovska vrsta, ki je z 10 člani tekmovala v kategoriji Division I. je dosegla s 1151 točkami (od 1200 dosegljivih) 1. mesto med 70 vrstami, ki so tekmovala v tej kategoriji (ali 96%) in si priborila kot Prix d'excellence zlat latorjev venec. Sodniki so ji čestitali. Pri tekmah posameznikov za prvenstvo sta dosegla med 136 tekmovalci raznih narodnosti brata Rihar in Kermavner 32. in 36. mesto in s tem drugovrstni darili. Pri

tekmi v atletiki pa je dosegel brat Pavlič 62. mesto in darilo.

Skoro pri vseh obhodih je korakala orlovska četa na čelu spreveda (pred ali za Čehi, ki so med 95 izletniki imeli 45 Orlov in 30 Orlic v kroju) s praporom. Pri javni telovadbi so Orli med 15.000 telovadci dobili odkazan odličen prostor pred častno tribuno. Pri pozdravu praporov so telovadci in gledalci (70.000) najprvo pozdravili naš prapor, godba pa je igrala »Lepa naša domovina«! Časopisje je vse dni posebno pohvalno pisalo o naši in češki orlovski četi. Pri obhodih se je množica najbolj zanimala za Orle in jih živahno pozdravljala (kadar je četa v štiristopih korakala skozi mesto, je prepevala naše pesmi). Ilustrovani listi so prinašali najčeste orlovske slike.

Na poti tja smo prebili krasen večer z akademijo dunajskih čl. Orlov in Orlic, petjem in govori na Dunaju. Med potjo nazaj pa so nas pogostili in nam priredili slično akademijo švicarski kat. telovadci v Zürichu. Ob prihodu na domača tla so četo pozdravili na Jesenicah, v Kranju in v Ljubljani s pristrčnim sprejemom. »Slovenec« je ves čas donášal poročila o orlovskem zastopstvu v Strasbourgu.

Kaj naj rečem o pomenu, uspehu tega prvega nastopa Orlov v inozemstvu? Pazen, misleč bralec že iz tega kratkega opisa razbere mnogo in si stori sodbo.

Ločiti pa moramo dvojen uspeh: onega, ki ga je priborila orlovska četa svojemu narodu in državi od tistega, ki ga je dosegla zase. Trditi smem, da je prvi večji in pomembnejši, ker je bolj tehten in dalekosežen. Kdor pozna pomanjkljivost v poznanju naših dežel v tujih državah, razume pomen orlovskega nastopa na velikem mednarodnem slavju in tekmah, kjer so imeli zastopniki mnogih narodov priliko opazovati Jugoslovane od dobre strani. Desettisoči so se zanimali za naš prapor, našo domovino in se poklonili Jugoslaviji ob zvokih naše pesmi. Mnogi odlični delavci v organizacijah so sklenili, da pridejo prihodnje leto obiskat našo domovino, doma pa bodo širili simpatije do našega naroda in države med ukaželjno mladino. Poučeni o naših narodnih razmerah bodo nastopali za naše pravice napram nasilnim sosedom in naš idejno

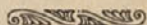
podpirali v našem plemenitem stremljenju. Razpršili smo nam škodljivo mnenje mnogih glav, da smo Jugoslovani slični Albanem, v kulturi daleč zaostali. Francoze, Belgijce, Nizozemce, Švicarje itd. smo zainteresovali za Jugoslavijo in njeno bodočnost.

Pa tudi kot katoliška mladinska zveza, kot Orli smo postali znani in spoštovani kot resni tekmeči na telovadišču. Kdor nas še vedno omalovažuje, dela to v lastno, ne več v našo škodo. Razširili smo si obzrcje in črpali nove pobude, novih misli,

izkustev in spoznanj ob pogledu na stroj in delo tujerodnih organizacij. V organizatoričnem in tehničnem oziru smo si bogato oplodili našo zakladnico načrtov in idej, v moralnem oziru pa smo si iznova napolnili srca s pogumom in voljo do vztrajnega dela ob spoznanju, da katoliška mladina vseh narodov neumorno napreduje na vseh poljih in raste do čudovite moči.

Na delo, da bo II. slovenski orlovski tabor l. 1922 v Brnu donesel še večjih sadov!

I. H.

Brez hrbtenice?

Nekdo je razvijal sledeče misli in vsi smo mu pritrjevali: Mi današnji katoličani smo zgubili hrbtenico. Naše kosti so se razkrojile v kašo. Mi smo ljudje s kačjim telesom, ki se lahko razteza in krči in krivi kakor se hoče in kakor potreba nanesse. Nam manjka ponosa in samozavesti; take samozavesti, ki je pripravljena vsemu svetu se po robu postaviti, kadar treba.

Bil sem nedavno v neki knjigarni in so mi pokazali nemško knjigo z naslovom: »Wie weit kann eine Frau in der Liebe gehen, ohne zu sündigen« (Doklej sme iti ženska v ljubezenskih stvareh, ne da bi grešila). Kakšna je vsebina knjige, ne vem; morebiti je bolj nedolžna kot naslov kaže. Vendar na naslov te knjige se večkrat spomnim, ko vidim, kako si prizadevamo mi »katoliki«, da bi v vseh stvareh šli vzporedno z modernim svetom... Priznam: mi nočemo odpasti od Cerkve, mi nočemo »grešiti«; vendar to pa je, da smo pripravljene iti tik do meje, kjer se greh začne, samo da bi nas svet nekaj upošteval. Mi smo kakor mali otroci, ki smatrajo za silno veliko, ako smejo v družbi starejših kaj izpregovoriti. Če jih starejši tovariši celo kaj pohvalijo ali kje pri igri kaj porabijo (četudi na zadnjem mestu) — o, potem njihovega veselja ni ne konca ne kraja! Taki smo mi katoličani: za skledo leče bi najrajši dali kar prvenstvo. Mi se ne zavedamo, da je čast za nas, ako se od sveta ločimo in da smo s svetom v mnogočem naravnost v nasprotju. Tega ne rečem le o Slovencih; to je hiba današnjih katoličanov tudi pri mnogih drugih narodih.

Ko pa pravim, da se moramo katoličani od drugih ločiti, s tem ni rečeno, da se ne smemo od drugih ljudi ničesar učiti. Kar oni znajo za svojo stvar, to moramo mi na primeren način znati porabiti v korist naše stvari. Le to moramo vedeti, da ne pristojajo katoličanu vse, kar na drugih vidi, četudi bi tisto samo na sebi ne bilo greh. Mi katoličani smo posebna vrsta, ker nas sveto pismo samo imenuje: gens sancta (sveto ljudstvo). Sv. Pavel pravi: Poslužujmo se sveta, a tako, kakor da se ga ne poslužujemo. Zavedajmo se, da smo mi tisti, ki vemo za pravo pot in smo v posesti resnice in življenja, zato ne smemo gledati na druge, kako živé, da bi še mi po tem živeli; ampak v duhu prave krščanske ljubezni skušajmo privabiti tiste, ki hodijo v napačno smer, da se nam — ako hočejo — pridružijo. Mi, ki smo srečo prejeli, imamo dolžnost, da jo po možnosti tudi drugim posredujemo.

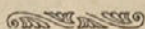
Mi ne smemo biti s svetom, moramo pa biti med svetom; ker sicer bi se morali preseliti na luno ali na kak drug planet. Zato moramo po potrebi občevati tudi s tistimi, ki niso Kristusu prijaznega duha. V kolikor so brezverci ali privoverci, v toliko ni med nami in njimi nobene skupnosti; v kolikor pa so ljudje, od Boga ustvarjeni, z Odrješnikovo krvjo odkupljeni in za nebesa določeni: v toliko so naši bratje, nam enaki. Zato ne smemo imeti Kajnovega nazora o bratski ljubezni, ki je rekel: Kaj meni mar moj brat Abel! Vendar pri vsem tem ne smemo pozabiti, da imata greh in posvetnost veliko moč do človeškega srca in da zato ni nikdar brez nevarnosti za nas, kadar s takimi ljudmi občujemo. Dokler bo človeški rod na zemlji bival, bo vsak človek izkušal na sebi, da

je bolj k slabemu, nego k dobremu nagnjen. To je kazen za Adamov greh. In Adamovi otroci smo vsi. Zato vselej le, kolikor je potrebno ali za dobro stvar koristno; nikdar pa lahkomišljeno in brez notranje resnobe. Zadet je treba pravo sredo. Vsak katoličan je v nekem oziru »sol zemlje«, zato mora na zemlji biti, a tako, da se sam ne pokvari, pač pa obvaruje druge pred pokvarjenostjo. Vsak katoličan je »mesto na gori«, ki se ne sme strahopetno skriti, ampak pogumno se pokazati, zaupajoč na milost in poklic. Seveda se bo navzlic temu zgodilo, da bo nekaj posvetnega prahu ostalo na duši, ko bomo prisiljeni po cestah tega sveta korakati. (»Kolikorkrat sem šel med svet, vselej sem prišel slabejši nazaj.« Bl. Tomaž Kempčan.) V tem pa ni drugega pomočka, kot da se večkrat osnažimo in nanovo po duhovno pokrepčamo. Treba torej tako občevanje od časa do časa prekiniti, da dobimo tudi zase priliko. Tudi kdor deluje kot politik, n. pr. ni treba, da bi od jutra do večera vsrkaval strup nasprotnega časopisja in političnih novic dvomljive vrednosti. Vmes za pokrepčilo nekoliko sv. Pavla ali sv. Avgušтина ali Tomaža Akvinskega! Tako bo potem tudi njegova politika manj malenkostna, pa bolj načelna.

Ali se pač zavedamo katoličani, da

smo duhovno plemstvo sveta, ki so nam oblube dane bile v Adamu, Noetu, Mozesu in prerokih?! Mi smo pripadniki božjega kraljestva na zemlji, ki ga ne bo porušila nobena sila do konca sveta. Zato je treba, da smo ponosni na to, kar imamo, ne da bi v strahu skrivali to, kar smo. Naša dolžnost je, da skušamo svoji duhovni vojski pridobiti čezdalje več vojščakov in tako Kristusovo kraljestvo širiti na zemlji, če ne z besedo in pisavo, pa z neustrašenim zgledom. Ne bomo sicer vsiljevali resnice nikomur, ker resnica ni judovsko blago, ki ga jud na sejmu vsiljuje, vedoč, da ni nič vredno. Resnica ima vrednost sama v sebi in se sama priporoča, le pokazati, ponuditi jo je treba. »Gospod kriči iz Sijona in vpije iz Jeruzalema,« je rečeno pri preroku. Kdor torej Gospoda ne sliši, tudi nas ne bo slišal, ako še tako vpijemo; kdor pa ima uho nastavljeno in srce pripravljeno, temu bo treba malo besedi in šel bo za nami. In če nas bo tudi mala četa, nič ne dé. Kako je rečeno? »Ne boj se, mala četa, ker Gospod je sklenil, da ti bo dal kraljestvo.« Ne boj se, Orel, tvoja je bodočnost! Ne šteje se, ampak tehtaj se! V »Zlato knjigo« poglej, to je tvoje ogledalo. Ako je slika v »Zlati knjigi« tebi podobna in ti njej, potem vedi, da si pravi Orel. N. R.

Izid letošnjih zvezinih tekem.

V letu 1921 je O. Z. opustila nastop celokupne Zveze in napovedala štiri delne zvezine tabore (Črnomelj, Kranj, Ptuj in Sevnica), združene s tekmami. Tako je dala priliko in naložila dolžnost vsem telovadcem, da na enem teh taborov nastopijo. Tabora v Sevnici oblast ni pripustila vsled epidemične grize v Posavju; tekme za to ozemlje se bodo vršile pozneje.

Nastopi v Črnomlju, Kranju in Ptujju so se vršili po načrtu. Tekmovalni red in vaje je sestavil vadiateljski zbor O. Z., ki je izdal v ta namen posebno knjižico, priredil več tečajev in revizij, tekme pa je vodil in zaključil zbor sodnikov O. Z.

Vzlic mnogim oviram in vremenskim neprilikam razodeva izid tekem znaten napredek v vseh ozirih in vzbuja trdno upanje, da bo O. Z. tudi v telovadskem oziru še mnogo napredovala, ako bo vadiateljski zbor vztrajno deloval po veljavnih načelih in imel zadostno podporo v pred-

sedstvu Zveze, v vrstah telovadcev pa znal vzbuditi umevanje za tehnični napredek.

Dočim je lani v Mariboru tekmovalo skupno 98 telovadcev (5 za prvenstvo, 21 v višjem in 60 v nižjem oddelku, 12 pa v lahkoatletičnih vajah), je tekmovalo (brez tekem v Sevnici) letos že 150 telovadcev (v višjem oddelku 2, v srednjem 24, v nižjem pa 124), dasi se je vzdržalo tekem več najboljših telovadcev. Samo v Kranju so tekmovali 104 člani!

Kvalitativni uspeh ni visok. Poglavitna vzroka temu nedostatku sta: neugodni vpliv vremena (opolzka tla itd.) in površnost mnogih odsekov v vadbi redovnih ter prostih vaj, teka in skoka, deloma tudi suvanja krogle, dohoda in odhoda. Sodniki so bili strogi, vaje pa ne pretežke.

V naslednjem podajam izid tekem v podrobnostih, v kolikor to pripušča omejeni prostor.

TEKMA V ČRNOMLJU DNE 19. JUNIJA 1921.

(Tekme v znanju Zlate knjige in Poslovnika ter v petju so odpadle vsled pomanjkanja časa, skok v daljino pa vsled dežja.)

Srednji oddelek:

Vrhnika (vsled pomanjkanja časa preloženo).

Nižji oddelek:

Vrsta Sv. Peter—Ljubljana. Dosegljivih 75 točk. Pavlič J. 67.25, Pantar Fr. 62.75, Rihar L. 68, Vrhovec V. 65.75, Pečar L. 50, Podržaj St. 39. — Vrsta 407.5 točk. ali 79.9%.

Vrsta Vel. Lašče — Dobropolje — Vrhnika. (4 telovadci.) Strah Ant. 58.50, Jaklič Bog. 73.50, Mencin Al. 50.25, Petrovčič A. 37.75. — Vrsta 246.5 točk ali 68.47%.

Vrsta Vrhnika. Caserman J. 49.25, Dobrovolc Mat. 47.75, Furlan Ign. 36.25, Stražišar Fr. 34, Dobrovolc A. 34.25, Petrič J. 41.75. — Vrsta 282.25 točk ali 55.34%.

Vrsta Rokodelski dom — Ljubljana. Zalesjak Sl. 50.25, Baš K. 53.50, Semenič A. 29.75, Forte E. 35.75, Rožič Ant. 36.25, Šintič Jos. 31.50. — Vrsta 267 točk ali 52.38%.

Vrsta Ribnica. Burgar L. 44, Bolhar J. 41.50, Malešič J. 33.25, Nosan J. 33, Nadler J. 37, Šteblaj J. 44. — Vrsta 262 točk ali 51.42%.

TEKMA V KRANJU DNE 3. IN 4. JULIJA 1921.

(Radi dežja je moral odpasti skok s palico.)

Višji oddelek:

Dosegljivih 237 točk. Kermavner Ivo, Ježica, 201 točka ali 85.12%. Ahačič Rud. Tržič, 149.50 točk ali 63.08%.

Srednji oddelek:

Dosegljivih za tekmovalca 129, za vrsto 899 točk.

Vrsta Kranj—Tržič—Ježica. Kermavner Ivo 117, Švelc Anton 108, Hartman Al. 91.50, Jereb V. 81.25, Pintar P. 60, Ahačič Rud. 91. — Vrsta 642.25 točk ali 71.44%.

Vrsta Jesenice. Biček Fr. 94.50, Langus Jan. 94.50, Bregant Mat. 69.25, Bertoncclj Jan. 78, Železnik Fr. 69.75, Kočar Rud. 90. — Vrsta 604.75 točk ali 67.27%.

Vrsta škojfa Loka. Ferlic Jan. 71.50, Ramoveš A. 98.25, Grohar C. 82.75, Dolinar Justin 80.25, Sušnik St. 61.50, Finžgar Loize 88.50. — Vrsta 577 točk ali 64.18%.

Nižji oddelek:

Dosegljivih za tekmovalca 96, za vrsto 667 točk.

Vrsta Jesenice I. Šranc J. 88.50, Rogelj A. 80, Frelih A. 84.75, Klinar Fr. 91.75, Langus Jos. 70.25, Noč Albin 72.25. — Vrsta 567 točk ali 85.12%.

Vrsta Ježica I. Dobnikar J. 81.50, Dobnikar Fr. 88.25, Peršin A. 65.75, Dovč J. 82.50, Šušteršič Fr. 76.50, Dovč Fr. 72.50. — Vrsta 538 točk ali 80.73%.

Vrsta Dravlje. (3 tekmovalci, dosegljivih 333.50 točk.) Bergant Fr. 80.25, Bergant Jos. 68.50, Štrukelj 74. — Vrsta 289.75 točk ali 77.06%.

Vrsta Dijaški Orel—Kranj. Šarc I. 85, Kokalj V. 78.50, Opeka A. 62.50, Fortuna M. 70.75, Plut B. 68.25, Rodé K. 66.50. — Vrsta 510 točk ali 76.46%.

Vrsta št. Vid nad Lj. Magister Jos. 82, Arhar V. 56, Magister Alb. 60.75, Erjavec Drago 80.25, Rupnik Jos. 87.75, Hafner A. 74. — Vrsta 506.75 točk ali 75.98%.

Vrsta Koroška Bela. Klinar Janko 88.25, Smolej Tom. 76.25, Praprotnik J. 83.75, Mulej A. 63.75, Polc A. 57, Smolej A. 65. — Vrsta 503.75 točk ali 75.52%.

Vrsta Radovljica. Bogataj V. 77.25, Mulej Fr. 69.50, Pišek St. 57.50, Bajžel A. 65.25, Tevž Zdr. 80.75, Fabjan Avg. 78.75. — Vrsta 493.25 točk ali 73.95%.

Vrsta Dijaški Orel—št. Vid nad Ljub. Ronko A. 81, Močan Vl. 79.50, Hartman Fr. 57, Istenič 74.75, Rozman R. 64.25, Slabe Fr. 53.25 (Kranj). — Vrsta 480 ali 71.97%.

Vrsta Kamnik—Komenda. Stelé J. 66.75, Levičnik J. 60.25, Lenarčič J. 59.25, Kladnik M. 91.25, Perne A. 78.75, Završnik I. 59. — Vrsta 477 točk ali 71.51%.

Vrsta Predoslje. (5 tekmovalcev, dosegljivih točk 570.) Zabret Al. 79, Ovsenik I. 41.75, Krč Al. 71.25, Šmajd A. 66.75, Sušnik Fr. 69. — Vrsta 387 točk ali 67.98%.

Vrsta Kamna gorica—Kropa. Pogačnik L. 64, Solar J. 66, Bohinj I. 54.25, Varl J. 39.25, Bertoncclj J. 74, Rešek L. 65.50. — Vrsta 426.75 točk ali 63.98%.

Vrsta Dovje—Kor. Bela. (4 tek., dosegljivih točk 473.) Janša J. 68.50, Smolej

A. 47.50. Noč M. 47. Potočnik A. 69. — Vrstá 290.75 točk ali 61.47%.

Vrstá Kranj. Pestotnik I. 52.50. Benedik M. 54.25. Bitenc Fr. 36.75. Slabe Avg. 63. Cegnar K. 50.25. Mrzlikar Fr. 59.75. — Vrstá 372.25 točk ali 55.41%.

Vrstá Jesenice II. Pšenica Fr. 53.50. Čop Avg. 49.75. Žnidar St. 46. Noč L. 49.25. Frelih M. 45.25. Volčini B. 42.50. — Vrstá 345.75 točk ali 51.84%.

Vrstá Ježica II. Berce I. 46.25. Dovč Fr. 36. Sunder R. 56.75. Kreč I. 39. Dovč Fr. 37.50. Škerl A. 34.75. — Vrstá 317.75 točk ali 47.64%.

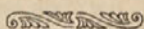
TEKMA V PTUJU DNE 31. JULIJA 1921.
(Tekme v znanju Zlate knjige, Poslovnika in v petju so odpadle.)

Nižji oddelek:

Dosegljivih točk za tekmovalce 87, za vrste 607.

Vrstá Ljutomer. Krpač I. 70. Ranca Fr. 67. Dijak M. 62. Blagovič J. 56.75. Bratuša J. 69. Ranca I. 62.75. — Vrstá 440 točk ali 72.48%.

Vrstá Maribor. Babič A. 67.75. Krambergar Fr. 67. Iljaš Fr. 49.25. Volk Sl. 57. Smerdel Jos. 54. Koželj M. 64.50. — Vrstá 411.25 točk ali 67.75%.

Smer in smoter orlovskega dela.

Človeštvo ne nastopa enotno. Smeri, ki po njih uravnavajo narodi in društva svoje življenje in svoje delovanje, se pogosto križajo, v mnogih slučajih si popolnoma nasprotujejo. Vsak trezno misleč človek čuti v sebi neki nagon do spoznanja zakonov, da na njih temelju določa smer svojemu delu. Narod, društvo in pojedinci brez načel v splošnem ne obstojajo. Človek skuša prenesti svoja načela tudi na svoje sodruge; njegov smoter je: zvezati čim večje število ljudi za delovanje v eni in isti smeri. Zgodovina pripoveduje, da so živeli nekdanj mogočni narodi, ki jih danes ni več; nepoznani in preje teptani narodi pa so stopili na površje. Nepoznanje ali preziranje zakonov življenja je pogubilo ene, druge pa je Pravica ohranila pri življenju. Človeško življenje ima samo eno smer, ki je prava, samo eno načelo iz katerega črpamo prava navodila. Kdor krene iz te smeri, krene v pogubo. Katera je smer življenja, katero njegovo temeljno načelo? Kdo nam ga pokaže? Ali človeštvo? Nemogoče! Propadle so razne smeri življenja prejšnjih časov, ki jih je določalo človeštvo iz lastne moči, sedanji čas jih je ovrgel. Kdo nam je porok, da ne bodo propadle v bodočnosti načela, ki bi si jih ustvarili sedaj mi. Samo eno načelo more biti pravo: ono načelo, ki nam ga da moč višja od nas, ona največja in najpravičnejša sila, ki obvladuje celotno brezkončnost in nas, njen majhen del. To načelo — je krščanstvo, a zakonodajalec — Bog. Krščanstvo je zmagalo v vseh bojih, namenjenih njemu, ono obstoji in bo obstajalo. Kar je nasprotno krščanstvu, je na napačni poti in mora propasti.

Ustvarili smo si lastno domovino, imamo dolžnost, da ohranimo državo in jo povzdignemo na najvišjo stopnjo moči. S pomočjo krščanstva bomo to vršili, na temelju njegovih naukov morajo biti zgrajeni temelji države, zakoni. Nosilec in glavna podpora krščanskih načel je duhovščina, na prvem mestu za njo morajo stati Orli. V brezkončnost pelje smer orlovskega dela, do našega poslednjega smotra, do večnosti.

Naši načelni nasprotniki se bojujejo proti nam kot katoličanom, proti nam kot Orlom. Oni bodo v tem boju poginili, kakor je dosedaj poginil vsak, kdor je izrabljaj svoje moči v boju proti krščanstvu. Mi Orli ne poznamo boja proti čemu, mi poznamo samo boj za kaj. Moči, ki bi jih porabili proti raznim nam nasprotnim idejam, manjka le bi nam na drugi strani pri vršenju naših dolžnosti. Boja proti nasprotnikom krščanstva nam ni treba, ker smrtni udarec si zadajajo oni sami. Orli idemo po jasno začrtani poti in na tej poti nas ne more ustaviti nikdo, nikdo motiti, nikdo odriniti iz nje. Mi se ne borimo samo za blagor nas samih, naše delo naj koristi tudi nasrotnikom, celemu narodu, državi, človeštvu. Vsak ima pravico do življenja, za vse eden in isti smoter. Naša moč se mora širiti, moč nasprotnika pojemati. Za vršenje človeških dolžnosti je potrebno dvoje: moč duha in moč telesa. Eno dopolnjuje drugo. Orli moramo vežbati oboje, telo in duha! Delo večine naših odsekov še davno ni popolno. Orli ne delujemo samo za sebe, naše delo mora biti v korist našim naslednikom. Naša na-

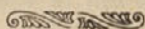

čela prenašajmo v mlajše in tako prehajajo od rodu na rod.

Mnoga človeška društva, ki si lastijo v svojem delokrogu vodstvo nad ljudmi, so se za to nalogo izkazala nesposobna. Orli njih ukrepov in smeri njihovega dela ne moremo in ne smemo odobravati. Naše delo mora iti preko njih. Kdor ne deluje na istih načelih kakor mi, moramo ga pre-

zreti, z njim ne delajmo kompromisov, ker teh načel ne poznajo. Naša naloga pa je, da jim razjasnimo zmoto in jih pripelejemo na pravo pot. — Tri reči so merodajne za naše delo in pravo izvrševanje dolžnosti: duševna in telesna moč kot gonilna sila, krščanstvo, ki nam kaže pravo smer, in ljudstvo, ki ga moramo voditi navzgor.

M. J. — Prlek.

Moji vtisi iz mednarodne tekme za prvenstvo v Strasbourgu.

Tekme za prvenstvo so se udeležili skoraj vsi v Strasbourgu zastopani narodi s svojimi najboljšimi telovadci. Pri-glašenih je bilo 136 tekmovalcev. Slovenca sva tekmovala dva. Tekma se je pričela ob 6. uri zjutraj. Tekmovalce so razdelili v tri skupine: prva je tekmovala od 6. do pol 9., druga od pol 9. do pol 12., tretja od pol 12. ure dalje. Midva sva bila do-deljena drugi skupini. Žal, da nisem mogoči zasledovati te tekme od početka, ker sem moral zjutraj tekmovati v naši vrsti.

Po dovršeni tekmi naše vrste sva se podala z br. Riharjem na prostor, kjer se je vršila tekma za prvenstvo posameznikov. Pri vходу sva se morala izkazati z izkaznicami, da sva res priglašena za tekmo. Na določenem prostoru je zbiral drug reditelj tekmovalce v skupine 6—8 in pričelo se je tekmovanje. Predvsem moram omeniti, da orodje ni bilo po našem okusu: drog debel, neprožen, bradljenice ravnotako, krogi z majhnim premerom in tanki, z usnjem obdani, viseči na tankih vrveh. Sodniki niso dovolili pri vajah na orodju nikake asistence. To je po mojem mnenju napačno; čeravno asistenca v nekaterih slučajih ni mogoča, vendar daje zavest varnosti telovadcu. Marsikdo je padel raz orodje, kar bi se dalo v mnogih slučajih z asistenco preprečiti.

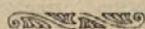
V skupini, kjer sva bila midva, so tekmovali tudi Francozi in Holandci. Dano nam je bilo na izbiro, kje začnemo tek-movati. Ker je bilo tudi nam vseeno, smo si izbrali drog, ki je stal prvi v vrsti orodij; za drogom je sledil konj z ročaji, krogi, bradlja, poljubna prosta vaja, konj na vzdolž, skok v daljavo, skok v višino ob palici in tek. Med in po tekmi sem imel priliko opazovati druge tekmovalce.

Pri poljubni prosti vaji so izvajali cele sestave, vmes razovne stojke, kolesa, premete naprej in nazaj; nekdo je delal celo ležo na trebuhu, bil čudovito močno uleknjen, z nogama in rokama je pa iz-vajal razne gibe. Pri orodju sem videl naj-težje in najsmelejše vaje na drogu in bradlji. Kakor prožna peresa so švigala telesa, krasne so bile vezave koleba z držo. Na teh orodjih so se z malimi izje-mami odlikovali vsi.

Na krogih so bili brez dvoma naj-boljši Italijani. Z najtežjimi razovnimi gibi so se igrali, kakor bi jim bila odčarana vsa teža telesa. Morda jim je pomagal pri teh vajah njihov telesni ustroj, ker so bili majhne in široke postave na šibkih nogah, vendar se jim je poznalo dolgotrajno vež-banje. Kolikor več pa so si pridobili na krogih, so izgubili pri skoku čez konja na vzdolž. Po mojem mnenju so morali izgu-biti tu vse točke in gotovo je bilo to vzrok, da niso prišli na prva mesta. Jako dobro so telovadili na krogih tudi Belgijci, česar pri telovadcih drugih narodov nisem videl. Tudi na konju z ročaji v splošnem ni bilo tistih spretnosti kakor na drugem orodju. Pač pa so lepo skakali v višino ob palici (2'40 m); tudi tekači so bili nekateri naravnost izvrstni.

Med tekmovalci ni bilo opaziti sploh nobene nervoznosti — šli so hladnokrvno v boj. Pri orodju pa nisem videl tiste di-discipline, kakršna je pri naših tekmah vpeljana. Stali smo krog in krog orodja (ne v vrsti) ter se pogovarjali kakor pri prosti telovadbi; pač pa je vsakdo stopil samozavestno v pozor in strumno odko-rakal k orodju, ko ga je poklical sodnik.

Ivo Kermavner.

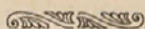
Bratje, naš cilj je raj...

Velik je naš namen,
služi mu naša moč,
volja, razum in zvestoba.
Solnčna je naša pot,
v prsih kipi mladost —
mladega jutra podoba.

Greje nas vere žar,
upanje nas krepi,
bratska ljubezen nas veže.
Vigred obeta sad:
krasen bo zmage dan,
kadar vihar se poleže...

Bratje, naš cilj je raj!
Z zlatimi čednostmi
pot si do solnca posujmo. —
Boljši bodočnosti
temelj gradimo,
rod poštenjakov vzgojimo!

Limbarski.

I. gorenjski orlovski tabor v Kranju dne 3. julija 1921.

Potekel je tako sijajno, da ga ne moremo prezreti v Mladosti.

10 dni pred taborom je pripravljalo po načrtu 12 delavcev, katerim so pomagali deloma tudi domači dijaki, telovadišče in veselilni prostor na Farovski loki, ki ga je brezplačno posodil preč. gosp. dekan Koblar. Mogočna tribuna za 600 sedežev, 4 m visoka in 35 m dolga, trojna vrsta desk na kolcih za 1200 sedežev na treh straneh telovadišča (50 × 50 m) in 50 mlajev je oznanjalo zadnje dni potujočim z železnico mimo Kranja, da se bliža I. gorenjski orlovski tabor. Letaki in plakati so zadnjih 14 dni vabili vso Gorenjsko in Ljubljano v Kranj.

V soboto 2. julija ob 4. uri popoldne so se pričele javne tekme gorenjskih Orlov na telovadišču, katero je hitelo krasiti sto rok. Ponoči pa je začelo silno deževati in najmanj 10.000 ljudi je zadržal ta dež doma.

V ned. zj. je ob 5. dež skoro ponehal. Začele so se iznova tekme, ki so trajale do 9. ure. Do polenajstih pa so prihajale po cestah in z vlakmi vedno nove množice taborjanov, ki so se uvrstili na cestah med kolodvorom in mostom v pisan sprevod, deloma pa so tvorile špalir ob progih spreveda s 13 prapori.

44 konjenikov v kroju in narodni noši, 406 Orlov in Orlic v kroju, 162 narodnih noš, 12 okrašenih voz, mogočna orlovska četa iz Idrije in tisoči ljudstva, spremljani z vzkliki gledalcev, harmonijami 3 godb in trobentanjem — cela armada vernih Gorenjcev, orlovskih boriteljev, je veselo korakala v častitljivo gorenjsko stolico oznanjat, da nas je veliko, da na-

predujemo v delu in boju, da moremo povsod nasopiti z uspehom.

Ob 11. uri je stalo do 15.000 ljudi, v sredi orlovska mladina, okrog oltarja (pred Pavšlerjevo hišo) v vzornem redu. Pozorno so sledili tisoči globokomiselni pridigi č. g. župnika dr. Klinarja T., ki je kazal slovenski mladini pota k Bogu z mogočnim glasom. Med sv. mašo (daroval jo je presv. g. škof dr. A. Karlin) je pel slovenske mašne pesmi močan zbor iz vse Gorenjske (nad 300 glasov) na mogočnem odru pod vodstvom organista g. C. Mohorja. Okna, stolp in celo strehe so zasedle stotine gledalcev. Trg (in bližnje ulice) do župne cerkve je bil nabito poln. Ko je po sv. maši godba odigrala državno in narodno himno, je otvoril dr. Korošec, z nepopisnim navdušenjem pozdravljen, tabor in s prijateljsko gesto opozoril kranjske meščane na voljo gorenjskega ljudstva. Za njim je govoril o ciljih in o delu orlovske mladine br. Jos. Pirc, predsednik O. Z. Nato je pozdravil taborjane v francoščini misijonar, ki je prepeljal iz solunske fronte kosti francoskih legijonarjev v domačo zemljo, poln začudenja nad tako krasno manifestacijo katoliške zavednosti, zatrjeva je, da bo doma oznanjal, kar vidi tu.

Opoldne je množica glasno molila angleško češčenje in poslušala himno Orlov. Potem pa so Orli in Orlice odkorakali na telovadišče kositi. — Od pol 1 do 3. ure je iznova močno deževalo. Do kože zmočeni Orli in Orlice so morali opustiti začeto skušnjo, reditelje in strežnice pa je dež zadržal v mestu. Ko je okoli treh dež ponehal, so množice navalile blagajni (2), preden so zavzeli reditelji svoja mesta, in

ker so ljudje mislili, da se je telovadba že pričela, navala ni bilo več močče zadržati. Okrog 7000 gledalcev je na mah napolnilo telovadišče, par tisoč pa jih je pokrilo breg nad njim.

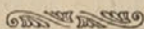
Med telovadnim nastopom (160 članov, 170 članic, 40 vaditeljev), so govorili kakih 20 minut zastopniki Orlov, Orlic in hrv. akademikov, ki so prišli na tečaj na sv. Jošt, naraščajka Minka Malec pa je deklamirala dr. Pregljevo: Bog živi! Nato so vsi člani in članice, spremljani od množice gledalcev, zapeli enoglasno: Dvignite Orli...

Po telovadbi, ki je vzlic mokroti dobro potekala, je oživel veselični prostor poleg telovadišča, opremljen z 12 velikimi mestnimi »štanti« za raznovrstne potrebščine, z lepo električno razsvetljavo in odri za godbe (jeseniška, kranjska in mengeška).

Ker so vlaki zgodaj odhajali in je bilo vse mokro, so taborjani še pred nočjo po večini odšli, ob 10. uri pa se je prostor v redu popolnoma izpraznil. Tabor je potekel v najlepšem redu, brez najmanjšega incidenta.

Gmotni uspeh tega do danes daleko največjega pokrajinskega orlovskega tabora vsled dežja in premalega števila ređiteljev in strežništva ni velik; tim večji pa je moralni učinek na prijatelje in nasprotnike Orla v vsej Gorenjski. Z vsemi točkami (tekme, sprevod, sv. maša, tabor, javna telovadba in veselica) je I. gor. orl. tabor razodeval moč, lepoto in napredek Orla.

Spominske razglednice prodaja gosp. odsek O. Z. po 1.20 K, lepe fotografije razpošilja br. Albin Lampič (Črnuče št. 26., po 1 dinar) in fotograf Rovšek v Kranju. Kdor želi spominek na to veličastno slavlje, naj hiti z naročilom.

I. prleški orlovski tabor v Ptujju 30. julija 1921.

Na Štajerskem je orlovstvo še zelo mlado. Zato tam ni lahko prirejati velikih nastopov. Vendar je tudi ta tabor potekel v čast orlovstvu, pokazal zdravo napredovanje in pridobil novih prijateljev za nas in naše delo.

V soboto, 29. julija, zvečer je priredil domači odsek v družbi s sosednjimi odseki bakljado, katere se je udeležilo mnogo okoličanov, dočim so se meščani zadržali indiferentno. Od hriba za gradom se je pomikal na kolodvor sprejemati z vlakom došle Orle.

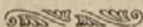
V nedeljo je ves dan sijalo toplo solnce (vse druge velike tabore je letos močil dež) na svečano vrvenje ptujskih ulic in trgov. Zjutraj zgodaj že so prihajale cele kolone ljudstva peš in na vozovih na tabor, deloma iz zelo oddaljenih krajev. Jutranje tekme sta se udeležila le odseka Ljutomer in Maribor, ki pa sta dosegla dober uspeh (72.48 in 67.75%).

Ob poldesetih se je začel pomikati slavnostni sprevod od kolodvora na glavni trg k sv. maši, ki jo je daroval in obenem tudi pridigal do 10.000 glav broječi mno-

žici taborjanov č. g. prof. dr. A. Medved. V sprevodu je jahalo osem fanfaristov in šest fantov v narodni noši, korakalo pa je 350 Orlov v krojih, 370 Orlic, 120 naraščajnikov, 40 hrvatskih omladincev iz Varaždina, skupina narodnih noš, salezijanska in svetinjska godba itd. Po službi božji se je sprevod pomikal do telovadišča, kjer je bil razhod.

Ob 3. uri popoldne se je začela javna telovadba, pri kateri je nastopilo 60 članov, 80 članic, četa vaditeljev in vrsta tekmovalcev, ki so se na poti v Srasbourg ustavili v Ptujju. Med telovadnim nastopom je razglasil br. Jos. Pirc, predsednik O. Z., izid jutranje tekme, o orlovskih ciljeh in delu pa sta govorila br. Brenčič (bivši poslanec) in predsednik ljutomerskega okrožja br. Drago Novak.

Po dobro izvršenem nastopu ob žgocem solncu se je razvila poštena veselica v Ljudskem vrtu, ki se je končala že ob 9. uri, ker so skoro vsi taborjani odšli z vlakom oziroma na vozeh proti domu, navdušeni za orlovsko zvezo, ki s tolikim uspehom deluje za blagor mladine.

Ali Orlic res ni treba?

V letih 1906. do 1914. smo se morali mnogo boriti z besedo in peresom proti nekaterim katoličanom, ki so ugovarjali koristi in potrebi nove katol. telovadne

organizacije Orel. Nekateri so s časom spoznali, da ima Orel vendarle svoje opravičene razloge za obstoj in delo; drugi pa tega niso še spoznali ali vsaj priznati niso

hoteli, pa so nas vendar pustili vsaj v javnosti pri miru. Po vojski so menda tudi zadnji teh opreznežev bili zadovoljni, da je še nekaj mladine ostalo, ki se ne sramuje in ne boji nastopati javno za katoliško stvar. V Mariboru se je celo nekoliko navdušil kateri teh ljudi, ko so videli, da Orel zna, hoče in more organizirati tako veličastno in pravovernno slavje, kakor za enkrat nobena druga organizacija.

Do l. 1921. se je Orel kot prosvetna, vzgojna in telovadna organizacija za fante popolnoma ukoreninil. Na katoliški strani nihče več javno ne godrnja proti njemu in ne dokazuje, da ga ni treba, da telovadba ni za kmeta in delavca, da zadostuje za fante Marijina družba itd., kakor smo čuli in brali pred l. 1914.

Prav na enak način (menda celo tudi prav taisti možje), kakor so kazali svoj strah in svoje pomisleke glede Orla do leta 1914., zbadajo nekateri zadnje leto Orlice. Za dekleta, vsaj za kmečka, telovadba ni potrebna, tudi jim ne pristojna nastop v javnosti, zanje je v orliški zvezi preveč nevarnosti; raje naj gredo vse v Marijino družbo (večinoma so že), ki mora zadostovati vsem potrebam poštenega dekleta. Vsled telovadbe in javnih nastopov se odtegujejo pobožnemu življenju in domači hiši, postajajo preveč posvetne, ničemurne (kroj!) itd. To so v glavnem očitki, s katerimi utemljujejo eni trditve, da Orlic sploh ni treba, drugi pa, da jih ni treba na kmetih in podobno. Kdo bi mogel popisati vse ugovore in sumničjenja, izrečena in zapisana v časopisju, na konferencah in razgovorih, včasih precej zlohotno in nepremišljeno, vselej pa brez zadostne poglobitve v ta problem:

Vzlic mnogim zahtevam »Mladost« ni odgovarjala, da ne bi še bolj netila bojažljivosti tistih, ki tako radi vidijo strahove in mečejo polena; pa tudi zato ne, ker naj bi ljudje, ki imajo svoje pomisleke glede Orlic, opozorili pristojna vodstva in nastopili pri sejah in občnih zborih, ali zahtevali odločitev škofije itd., preden napadajo katoliško organizacijo v katoliških listih, češ, da ni potrebna ali da imajo nekatere članice slabosti, kakršnih seveda nikjer ne manjka, koder so ljudje (mi na to polje ne bomo posegali).

Prepričan sem, da bodo ti ugovori in napadi ravnотako ponehali, kakor so ponehali oni na Orle ob svojem času. Ker pa žele nekateri prijatelji, zlasti pa tankočutne Orlice, naj vendar že enkrat »Mladost« pove in razloži, zakaj je obstoj Orlic

utemeljen, navajam sledeče trditve in dejstva.

Ženska telovadba ni nova. 1849. leta že so na Saškem telovadile tudi deklice. Adolf Spiess, ki je izgradil nemški telovadni sestav, je v letih okrog 1850 v Baselu mnogo pisal o šolski telovadbi za deklice. Po l. 1890. so se v Nemčiji zlasti zdravniki in državniki zavzeli za žensko telovadbo in že l. 1904. so dekleta tudi javno nastopila. Leta 1914. je 2226 nemških telovadnih društev imelo 75.000 članic, skoro samih telovadkinj. Tudi katolici góje žensko telovadbo (M. Gladbach ima tudi literaturo o nji). Če kdo nastopa proti nji, ne ugovarja njeni potrebi ali koristim, ampak graja morebitne napake in izrodke. Italijanke so že pred 15 leti tekmoval; v Belgiji, na Danskem, posebno pa v Škandinaviji je zelo razširjena ženska telovadba, da ne govorim o Čehih, ki so že l. 1913. na katoliški shod v Ljubljano poslali četo Orlic. Obenem s prvim orlovskim odsekom je bil l. 1906. ustanovljen pod predsedstvom ge. Peganove prvi orliški krožek v Unionu. Zmislil za žensko telovadbo v šoli in v društvu je tako napredoval v vseh kulturnih deželah (tudi katoliški Francozi se je oprijemljejo), da je tudi pri nas nihče ne bo zavrl.

Ali je res tako nepotrebna in neprimerna telovadba za ženske? Jaz menim, da je koristna vsem, večini pa celo potrebna.

Zdravniki trdijo, da so deklice po večini še bolj potrebne pametne, urejene telesne vzgoje kakor dečki. Vsi priznavamo, da ima žena enako osebno pravico do zdravja, moči, spretnosti, lepega nastopa, vztrajnosti i. dr. telesnih vrlin, ki se pridobivajo zlasti s telovadbo, kakor mož. Če je primerno, da žena poje, igra na odru, manifestira v sprevedu, nastopa na političnih shodih, zakaj bi bilo neprimerno, ako telovadi (dostojno oblečena, v četi)? Ako so izpremenjene gospodarske razmere (ne le v mestu, tudi na deželi) že toliko bolj koristnih in poštenih starih naprav izpremenili, zakaj bi se mi ravno dopetnega krila, rumene rute (in skrivnih plesov) morali držati in siliti, da naša dekleta morajo živeti danes, kakor so živele tete pred 50 leti?

Urejena telesna vzgoja bistveno vsebuje tudi pouk o zraku, vodi, solncu, snagi, higijeničnem življenju (hrana, obleka, obuvale, delo, bolezen) itd. Česa pa je bolj treba ljudem kakor tega pouka? In katera organizacija je tako poklicana in pri-

pravna, da ga izvede, kakor orlovska in orliška?

Vsako mladinsko društvo je tudi nevarno, v vsakem se lahko kaj narobe zgodi. Če pa ima pošten temelj, cilj in sredstva, ni slabo. Z delom in molitvijo, nadzorstvom in podporo naj se nevarnost omeji in zmanjša, odpravi.

Nekateri se sklicujejo na posamezne duhovnike, ki so menda protivni Orlicam. Prav lahko, da tudi kateri gg. duhovnikov, ki se ni poglobil v to obsežno vprašanje in ga vsestransko premostril, ne ume koristi, potrebe in opravičenosti ženske telovadbe, ali pa ga moti v sodbi prevelik strah pred nevarnostmi, ki so z njo zvezane. Njim nasproti pa pripušča njeno opravičenost večina drugih gg. duhovnikov in prevzv. g. knezoškof, ki vedo, da dobro urejena orliška telovadba ni le pošteno razvedrilo in krepilo, ampak ugodno vpliva tudi na dušo (samopremagovanje, požrtvovalnost, pokorščina, pogum, disciplina, zavednost i. t. d., se pridobivajo z njo) in služi v naši organizaciji še višjim socialnim ciljem (množi moč, zdravje naroda in države, je opora Cerkve in katol. ljudstva v boju za pravico in svobodo ter pomaga vsem plemenitim idejam, da dobe pot med ljudstvo in se v nem ukoreninijo).

Ni torej ne »popolnoma gotovo«, niti

ne »čisto jasno«, da »Orlic ni treba, vsaj po deželi ne«, marveč se mi zdi, da je ta lepa dekliška zveza v našem času zelo na mestu, koristna in skoro povsod tudi potrebna.

Da Vas pa ne bodo opravičeno napadali, sestre Orlice, radi resničnih in navideznih nedostatkov v Vaših vrstah, Vam svetujem: Volite za svoje vodnice najplemenitejše, najbolj pridne in poštene članice.

Gojite telovadbo po navodilih vodstva in večjih svetovalcev.

Skrbite nič manj za duševno izobrazbo in vzgojo po navodilih Zlate knjige, Poslovnika in Mladosti, podpirajte vsako dobro stvar in organizacijo ter bodite vsem za zgled idealne mladenke.

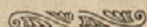
Držite se dosledno verskih in orlovskih načel, vedite se disciplinirano, da Vam ne bo nihče mogel opravičeno kaj napačnega očitati v škodo Vaše zveze.

Kar največ naj Vas pristoi v Marijino družbo, katere pravila vzorno izpolnjujete, da Vam ne bodo mogli očitati, da zaradi Vas propada Marijina družba.

Prav posebno pazite nase, kadar nastopate v javnosti ali se zabavate.

Potem boste od vseh napadov imele le korist, ker v ognju se zlato očisti!

Jernej Hafner.

Tekme na I. belokranjskem orlovskem taboru v Črnomlju dne 19. junija 1921.

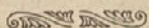
Tekmovalci in sodniki so prispeli v Črnomelj na predvečer tekem, ki bi se morale začeti v nedeljo ob 5. uri zjutraj na telovadišču. To je pa preprečil močan dež in mislilo se je celo, da bi tekme odpovedali. K sreči je dež ponehal in tekme so se začele ob 8. uri, čeravno je bilo zanje mnogo neugodnega, v prvi vrsti razmočeno telovadišče in omejen čas. Za nižji oddelek je tekmovalo 5 vrst: Ribnica, Vrhnika, Ljubljana—Sv. Peter in Rokodski dom ter nepopolna vrsta Vel. Lašče—Dobropolje—Vrhnika. Odsek Mirna, ki je javil udeležbo, se tekem ni udeležil. Od vseh vrst je bila edina vrsta Vrhnika, ki je v resnici odgovarala tekmovalni vrsti za nižji oddelek (povprečna starost 17 let). Priglašena je bila tudi še vrsta Vrhnika za srednji oddelek ter nekaj lahkih atletov. Za oboje pa so tekme odpadle radi pomanjkanja časa in preslabega terena. Vršile se bodo po sklepu sodn.

zboru kasneje in drugod. Redovne vaje so bile izvajane v splošnem slabo. Mislim, da največ radi tega, ker jih fantje vadijo samo mimogrede in površno. To pokažejo najbolj dosežene točke v skladu, ki so z izjemo odseka Sv. Peter prav majhne. Isto sam spoznal pri prostih vajah, kjer nekateri izvajajo posamezne gibe skrajno malomarno. V nekih slučajih je to zakrivila razburljenost, graje vredno pa je, ako prijavljuje vrsta udeležbo pri tekmi, a polovica vrste ne zna niti prostih vaj. Tudi razlaga gibov pri prostih vajah bi bila lahko mnogo bolj. Vajo na drogu se tekmovalci izvajali precej dobro, manj dobro na bradlji. Opazil sem več vzorno izvedenih vaj, posebno na drogu. Da se mnogi še niso odvadili krčiti noge, glavo povešati itd. je umevno, ako pomislimo, da povečini nimajo po odsekih vaditeljev ali načelnikov, ki bi vedno pazili na to ter jih neprestano opozarjali na take in slične hibe. Skok v

višino je bil radi razmočenih tal zelo slab, medtem ko je skok v daljavo radi tega moral celo odpasti. Enemu članu Sv. Petra je spodrsnilo ter si je poškodoval roko tako, da ni mogel tekrovati dalje. Suvanje krogle tudi ni izpadlo dobro. Tek bi bil brez dvoma mnogo bolji, če bi bila tla ugodna, ker nekateri so se morali naravnost loviti, da niso padli med tekom. Odriv je še pri večini slab, istotako tek skozi cilj. Vadite marljivo odriv (gl. Tekmovalni red za leto 1920) in ne pozabite teči skozi cilj v polnem teku! Ne zaustavljajte se že preje, stopajte s stopali naravnost, ker sicer zgubite več metrov!

Tekma v petju, v vprašanih iz Zlate knjige ter iz Poslovnika je morala vsled pičlega časa odpasti. Število dosegljivih točk je bilo tedaj 510. Od teh je dosegla vrsta Sv. Peter 407.50 ali 79.90%, Vrhnika 282.25 ali 55.34%, Rokodelski dom 267 ali 52.35%, Ribnica 262.25 ali 51.42% ter Vel. Lašče—Dobropolje—Vrhnika (4 telovadci) 246.50 ali 48.33% (relativni rezultat 68.47%).

Za to leto ne moremo ničesar spreminjati glede tekem, vsekakor bo pa nujno treba za prihodnje leto. Naj se ne dovoli tekrovati za nižji oddelek telovadcem, ki so sposobni tekrovati ali pa celo tekrovajo v srednjem ali višjem oddelku. Dovoljeno naj bo samo posameznikom za prvenstvo, da tekrovajo za višji oddelek pri svojem okrožju, sicer ne! Dalje naj se določijo meje starosti po možnosti za nižji in srednji oddelek. K tekam v višjem oddelku in pa za prvenstvo naj se ne pušča premladih že iz zdravstvenih razlogov. Seveda se bo treba v mnogih slučajih ozirati na krajevne in druge razmere. Ali bi ne bilo umestno, prirediti Zvezne tekme enkrat na leto v Ljubljani? Mislim, da bi bilo enostavneje, pregledneje, pravičneje in pa — ceneje. Ako bi bila velika udeležba, bi se lahko raztegnile na 4—5 dni. Tudi glede priprav bi bilo mnogo bolje, ker bi vso stvar vodil in nadziral neposredno vadiateljski in deloma tudi sodnijski zbor.

Koce.

Tekme in javna telovadba na I. gorenjskem orlovskem taboru v Kranju dne 3. julija 1921.

Za tekme v Kranju so priglasili gorenjski odseki lepo število tekmovalcev: 15 vrst nižjega oddelka (3 nepopolne), 3 vrste za srednji ter 2 tekmovalca za višji oddelek. Tekme so se pričele že v soboto ob pol 4. uri popoldne. Telovadišče je bilo v lepem kraju, prav čedno urejeno, samo tla niso bila izravnana in zato neugodna za vse skoke, posebno po dežju, ker je močno polzelo. Tekme so potekale dosti hitro vsled zadostnega števila sodnikov (14). Boj za prvenstvo nižjega oddelka je pokazal sledeči izid: 1. Jesenice i., 2. Ježica I., 3. Dijaški Orel—Kranj. Kot doslej za vse tekme, velja tudi za te, čeravno v mnogo manjši meri, sledeče: površnost in celo neznanje vaj, predvsem prostih, pa tudi redovnih. Najslabše je bilo pri štrasburških prostih vajah. Tudi glede orodne telovadbe velja isto, v nekaj večji meri pa za lahko atletiko. Tek in skok vadijo mnogi prav malo in še to ne povsodi. Za tekme je treba resnega in vztrajnega pripravljanja. Imen boljših ali slabših nočem navajati, ker nima pomena in ker dotični sami dobro vedo, koža zadevajo moje besede. Rečem pa lahko v imenu celoga sodniškega zbora: tekme v Kranju so bile doslej največje in najlepše tekme

O. Z. ter so izpadle nepričakovano lepo. Kljub neugodnim tlom in vremenu so bili posamezni doseženi rezultati naravnost nepričakovani. Škoda le, da odseka Dravljje in Predoslje nista imela popolnih vrst, ker dosegla bi bila dosti več. Odsek Dravljje bi se v tem slučaju boril za drugo mesto. Predoslje, dasiravno še zelo mlad odsek, so postavile vrsto, ki se jim je ni sramovati. Delala bi čast marsikateremu večjemu in starejšemu odseku. Jesenice in Ježica, Dijaško okrožje in Škofja Loka, to so odseki, na katere O. Z. lahko trdno zida. Le žal, da ni bilo še Vrhnik, ker potam bi bila to tekma samih najboljših.

Povprečni doseženi odstotek za nižji oddelek je bil 69.11%, kar je vsekakor lepo. — Odpasti je morala deloma tekma v skakanju radi razmočenih tal.

Javnemu nastopu je grozil dež, vendar se je pa v zadnjem hipu prismejalo solnce in bilo je do konca prireditve najlepše vreme. Ljudstva je bilo na prostoru in na griču najmanj 8.000. Telovadišče je bilo lično in praktično urejeno, samo tla so bila jamasta.

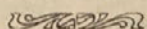
Reditelji so bili pri toliki množici brez moči. Med telovadbo bi se bila pripetila lahko večja nesreča, ker so ljudje napolnili

tribuno, ki je bila narejena samo za dobitke in se je pod težo podrla. Pri prostih vajah je nastopalo: članov 160, članic 170 in pri vaditeljskih 40 članov. Vendar lahko omenim — ne ravno v pohvalo — da bi bilo moglo nastopiti do 300 članov. Malo je temu kriv dež, več pa sramotna, grda komodnost. Vaje so izvajali v splošnem povoljno, posebno članice, kljub slabemu štetju, ki naj bi raje odpadlo, ako se ne ujema z godbo. Orodna telovadba je bila to pot daleko nad običajno. Vrsta na krogih in škofa Loka s svojimi »stojaši« sta želi obilo odobravanja. Deklamacije

ne spadajo k javni telovadbi, ki je drugo kot akademija ali telov, večer. Sicer je pa cela prirediteljska sija no uspela, tako glede udeležbe, kot tudi v prvi vrsti glede organizacije in moralnega učinka. Organizatoričnemu in tehničnemu vodji tega tabora, pa tudi sebi so napravili čast vrli gorenjski odseki, ki naj se radi tega ne prevzamejo, ampak še krepkeje primejo za delo t. j. razširjenje in okrepitev orlovske misli. Drugo leto nas čaka slaven a težak boj na tekmah v Brnu. Pripravljajmo se nanj!

Sodnik.

Kako si sami napravimo telovadno orodje na prostem.

(Š. K.)

Narisal sem skico, ki predstavlja drog in bradljo da prostem. To skico je razmnožila in razposlala O. Z. vsem odsekom. Da bo lažje vsakdo razumel, kako se napravi drog ali bradlja na prostem, hočem to stvar še nekoliko natančneje opisati in razložiti. Kdor si hoče po ceni nabaviti to orodje, naj vzame tisto sliko in Mladost v roke.

Drog.

Najprvo naredi temelj, to je tisti del droga, ki počiva v zemlji. Ta sestoji iz ene prečnice, to je kos lesa, primerno debel in dolg, na katerega se potem postavita dve opori. Nato se napravi glavni steber. Ti štirje kosi se potem primerno skupaj zvežejo (kakor kaže slika) tako, da se izdolbejo na prečnici tri štirioglate luknje, ena v sredini, kamor se pritrdi glavni steber, drugi dve pa na vsakem koncu prečnice, kamor se pritrdita obe opori. Ravnotako se izdolbita na glavnem stebru, kjer se ga dotikata obe opori, dve štirioglati podolgovati vdolbini.

Na spodnjem koncu glavnega stebra se napravi štirioglat nastavek, kateri natančno odgovarja štirioglati luknji v sredini prečnice, ki se potem z njo zveže. Ravnotaki nastavki se naredo tudi na konceh obeh opor, ki se potem zvežejo s prečnico in glavnim stebrom in eno stajalo je gotovo. V slučaju, da ni zadosti trdno, naj se v vezeh z žebliji pribije. Na isti način se stori drugo stajalo.

Na obeh stebrih se zavrtajo v enakih presledkih na notranjih straneh luknje za železni drog. V en steber se zavrtajo okrogle, v drugi pa štirioglate luknje, katere naj se navzunaj sorazmerno razširijo.

Drog je treba postaviti v zemljo. V ta namen se izkoplje 1 m globoka, prečnici primerna jama. V to se postavi stajalo, katerega se potem s kamenjem in zemljo dobro zabije, da stoji trdno in se ne maje. Nasproti tej jami se izkoplje v širini 2—2.20 m še druga, enaka jama, v katero se postavi drugo stajalo.

Železni drog naj bode na enem koncu okrogel, na drugem pa štirioglatokoničast (naj se od zunaj navznoter primerno zožuje). Na okroglem koncu se najprvo potisne drog od zunaj na vznoter skozi štirioglatokoničasto luknjo na enem v drugo okroglo na drugem stebru. Stebra se nekoliko k sebi pritisneta in v luknjo na okroglem koncu droga se vtakne železna zaščoda. S tem se onemogoči kakršnokoli vrtenje droga.

Mere se mi zde te-le najprimernejše: Stebri iz hrastovega (bukovega, jesenovega ali borovega) lesa naj bodo 16×12 cm močni ali 15 cm v kvadratu (iz jelovega lesa pa primerno debelejši). Če le mogoče, naj se uporabi trd les, ker je veliko bolj trpežen. Notranja oddaljenost stajal naj bo 2—2.20 m. Dolžina stebrov od vrha do površine zemlje 2.50 m, v zemlji pa še 1 m. Opre naj gledajo iz zemlje kakih 30 cm. Temelji stajal naj se po možnosti impregnirajo ali vsaj pobarvajo, da ne strohne prehitro. Stebri se tudi lahko postavijo v zemljo in se potem betonirajo. V tem slučaju odpadejo opore in prečnica.

Bradlja.

Bradlja sestoji iz štirih stebrov (ki naj bodo iz trdega lesa), dveh križnih opor (to je iz dveh lat izdelan poševen

križ), iz dveh dolgih lat in dveh bradljenic. Ti deli se potem skupaj zvežejo v bradljo, katera se poglubi v zemljo.

Stebri naj bodo štirioglati ali okrogli. Pri prvih naj bodo robovi topi, da se noge ne zadenejo ob ostri rob. Zgornji konci teh stebrov naj se ovalasto izrežejo, da se vanje naslonijo ovalaste bradljenice. Stebri naj se odzgoraj navzdol sorazmerno razširjajo tako, da so spodnji deli teh močnejši od zgornjih. Na zunanjih straneh teh stebrov se izrežeta dve poševni vdolbini in na sosednji v sredini po ena vodoravna, kamor se pritrdi podolgovata lata, ki veže čba para stebrov. V poševne vdolbine se pritrdijo konci križnih opor in z žebli dobro pribijejo. Ravnotako se zveže drugi par stebrov in čba para se potem zvežeta z dvema dolgima latama, kakor kaže slika.

Jama za bradljo bodi 0.80—1 m globoka. Bradlja naj se s kamenjem in zemljo dobro zabije.

Najvažnejši sestavni del bradlje so bradljenice. Te morajo biti prožne, gibke in dovolj močne. Vse te lastnosti nam nudi jesenov les. Dva mlada, ravna jesena se posekata, olupita in dobro posušita (najmanj pol leta). Nato se ovalasto ogladita in pritrdita na ovalasto izrezane konce stebrov. Pri kovaču se puste narediti štirje precej dolgi in primerno močni vijaki, ki se potem zavrtajo skozi bradljenice v stebre. Paziti je pri tem treba, da

ne gledajo glavice teh vijakov iznad bradljenic, sicer si kdo rani roke ali noge in tudi obleko si lahko raztrga. Ti morajo biti tako globoko priviti v bradljenice, da, če se z roko čez potegne, se jih niti ne čuti. Pozimi se bradlenice snamejo in shranijo na kak suh prostor. Po vsaki telovadbi se povezne nad bradljo streha.

Visokost bradlje bodi taka, da je razdalja pri srednjevelikem telovadcu, ako naskoči v veso na lahteh, od koncev prstov na nogi pa do zemlje 30 cm. Dolgost bradljenic bodi 2.40—2.50 cm, razdalja notranjih stebrov v dolžini 1.80—2 m, v širini pa ca 40 cm. Bradljenice naj bodo močne 40—50 mm, seveda le, če so iz jesenovega lesa. Stebri na zgornjih koncih 6×7, spodaj primeroma debelejši.

Prostor, kamor se postavi telovadno orodje, naj bo čeden, raven, s travo porastel. Ne sme biti močvirnat, ker v takem prostoru se orodje kmalu omaje in pokvari. V slučaju slabega vremena naj se pokrije. V ta namen se zbijejo iz dveh desk primerne strehe.

Telovadba na prostem je zelo zdrava. Zunaj se čuti človek veliko bolj svežega in veselega, kakor v zaduhlih, prašnih telovadnicah. Zato bi bilo jako priporočljivo, da si vsak odsek nabavi razen telovadnice, še prostor v naravi, kjer si postavi telovadno orodje z malimi stroški, goji lahko atletiko, igre in vse druge vaje.

Orli in Orlice na katoliških shodih, ki se vrše letos za vse slovenske pokrajine, nastopajo v velikem številu pri zborovanjih, službi božji in v sprevidih. Na Brezjah so gorenjski Orli in Orlice nastopili 4. sept. popoldan tudi s telovadbo. Do 10.000 ljudi je z zanimanjem gledalo nastop 60 Orlov in 70 Orlic na trgu pred cerkvijo, kjer so prvič nastopile Orlice (udeležene orliškega tečaja) z novimi prostimi vajami za II. slovenski orlovski tabor l. 1922 v Brnu.

Telovadni tečaj za načelnice Orlic se je vršil od 29. avgusta do 8. sept. v Ljubljani. Udeležilo se je tega tečaja 62 Orlic. Poleg vaj so bila na sporedu tudi tehnična in vzgojna predavanja.

Viško orlovsko okrožje. Dne 29. maja t. l. se je vršila javna telovadba viškega orlovskega okrožja na Brezovici. Vsled neugodnega vremena je bila udeležba le pičla. Telovadni nastop se je izvršil do malega po programu, le naprošenega govornika ni bilo.

Prve duhovne vaje za Orle je vodil č. p. Guido Rant 2. in 8. septembra v šentvidskem zavodu, kjer se je zbralo 40 članov iz raznih odsekov in krajev, da se duševno zbero in okrepe. Poslušali so osem govorov, se udeležili raznih pobožnosti, 4. septembra pa so na Brezjah prejeli skupno sv.

ohajilo. — Upati smemo, da misel na orlovske duhovne vaje ne bo preminula, ampak bo ta prvi, lepo uspeli poizkus našel še letošnjo jesen in zimo posnemovalcev. Če morejo n. pr. na Nizozemskem ali v Alzaciji vsako leto tisoči fantov in mož vršiti duhovne vaje v nalašč za ta namen zidanih poslopjih, zakaj ne bi pri nas n. pr. na Brezjah, Sv. Joštu nad Kranjem, pri Novi Stifiti itd. mogli za kakih 30 do 50 fantov iz okraja vsako leto izpeljati tega najlepšega vzgojnega dela? (Hrano in stan za 40 članov, ki so dva dni delali prve orlovske duhovne vaje v Št. Vidu, je daroval prevz. gosp. knezoškof dr. Jeglič.) Za prvim gorenjskim, belokranjskim, prleškim orlovskim taborom naj kmalu postanejo mogoče tudi prve gorenjske, belokranjske, prleške itd. orlovske duhovne vaje!

Iz poročila predsedstva čl. Orla. Občni zbor čl. O. Z. za l. 1921. je dal tiskati obširno poročilo, iz katerega posnemam sledeče: Češka orlovska organizacija je obstajala pred vojno iz odsekov delovskih in kmečkih društev, ki so nosili ime Orel in bili združeni v O. Z. v Brnu (odseki na Moravi, v Šleziji in na Dunaju), ozir. v »Deželni O. Z. na Češkem« (društva v češki kraljevini, ki so bila samostojna). Po vojski se je orlovsko gibanje razširilo tudi na Slovaško. V l. 1918/19 je vodstvo naj-

prvo skušalo poživiti delo in obnoviti odseke ozir. društva, potem pa celo organizacijo preosnovati in spojiti v eno telo, eno samo zvezo.

Po mnogem trudu se je sestel 2. oktobra 1919 v Brnu ustanovni občni zbor čl. O. Z. V l. 1921. se je razšla tudi češka deželna O. Z. in so društva pristopila k čl. O. Z. Danes obhaja bratska čl. O. Z. 22 žup (na Češkem 4, na Moravskem 10, na Slovaškem 8), razdeljenih na 95 okrožij (okrsek) in 762 društev (jednota). Na Dunaju obstoji 1 župa s 6 društvi. Vsaka župa nosi svoje ime (po zaslužnih možeh). Vodstvo zveze je osnovalo l. 1919. tehnični, l. 1920. pa prosvetni zbor.

Pred 5. jan. 1919 je vodil zvezo telovadni svet Orla, zatem pa »Osrednji svet čl. Orla« (25 članov), ki je izvolil 26. jan. predsedstvo (7 članov), katerega je na razpolago osrednja pisarna. Na Češkem (v Pragi) in na Slovaškem (v N. Mestu nad Vagom) poslujeta posebni tajništvi. Za II. slov. orlovski tabor posluje posebna pisarna. Tudi nekatere župe imajo svoje pisarne (župa Kraljevi Hradec ima 82 društev!).

Prosvetni zbor je razdeljen na več referatov in deluje za duševni prepoved, izobrazbo, organizacijo, zabave in nastopov, treznost, vzgojo naraščaja, varčevanje itd.

Osrednji tehnični zbor sestoji iz dveh delov: za člane in članice.

Po načrtu je začela zveza vzgojno vplivati na članstvo šele pred letom. Pri svojih potrebščinah upošteva tudi umetniške zahteve. Izdaja poleg Orla in Květy Mládí za Slovake Tatranský Orol, tehnični Sborník O. C., pesmarice, koledarje itd. Veliko se trudi, da bi si vzgojila sposobnih vaditeljev, zlasti iz dijaških vrst. Z delom in bojem je dosegel čl. Orel že mnoge uspehe v javnosti in pri vladi, dasi ima mnogo težje stališče nego mi. Od maja 1920 nosijo nov kroj. Orlovske potrebščine prodaja po dogovoru z zvezo krojaško društvo v Brnu.

I. svet čl. Orla in II. slovanski orlovski tabor bo v Brnu od 13. do 15. avgusta 1922.

Predsednik čl. O. Z., ki je že splošno priznan mogočen faktor v čl. državi, je iznova prof. Šramek, podpredsedniki pa so predsedniki deželnih zvez za Češko, Moravo-Slezijo in Slovaško. Poleg organizatoričnih odborov ima čl. Orel še posebne prosvetne in tehnične zbornice.

Katoliška mladina Italije je združena v Associazione della gioventù cath. italiana. Pod okriljem te splošne zveze, ki obhaja letos 3. sept. svojo 50letnico, obstoja zveza kat. telovadcev: F. A. S. C. I. = Foederazione associazioni sportive catholice italiane (pod predsedstvom grofa Carpegna. Sedež ima v Rimu, via della Scrofa 70). Njen list je »Stadium«; članov ima nad 100.000. Pri lanskim mednarodni olimpijadi v Antwerpenu je bila polovica italijanske tekmovalne vrste sestavljena iz članov F. A. S. C. I. Poleg te zveze obstojajo pokrajinske podzveze. Pa tudi skautstvo se močno širi med kat. Italijani (A. S. C. I.), ki jim je fašizem zopr.

Ali so Bolgari Slovani? Mnogi ljudje iz političnih tendenc drzno odrekajo Bolgarom slovanski narodni značaj. Zato je potrebno vedeti, kaj pravi o tem resno znanstvo. Niederle, kateremu ne more nikdo odrekat objektivnosti in znanstvenosti, pravi naravnost: »Zato niso današnji Bolgari v manjši meri Slovani, kot Srbi ali pa Čehi in mislim, da so vplivali na inačico fizičnega tipa, ki jo srečamo pri Bolgarih, kakor tudi na jezikovno inačico (variacijo) v veliko večji meri ostanki starih prebivalcev, s katerimi so se Slovani stikali in mešali po celem polotoku (kakor tudi poznejši razni zgodovinski vplivi), kot pa osamljeni rod

Asparuhovih Bolgarov« (ta je ostal v severnem vzhodnem delu Bolgarske in se je mešal pozneje s tja dospelimi Ogrji, Kumani, Pečenegi in Tatari), »katerih« (t. j. Asparuhovih Bolgarov) »števílo je bilo nasproti Slovanom neznatno in kateri so bili deloma že prej za časa svojega bivanja v Zadonavju proniknjeni s slovanstvom. Padla je tu samo kapljica tuje krvi v slovansko kri« (Slovenské starožnosti, II, 2, str. 412—413). (»Slovenec«, dne 26. maja 1921.)

Najvišji doseženi uspehi (rekordi) pri olimpijskih igrah. V teku. Na 100 m: 10'6 sekund (Amerikanec l. 1912), na 200 m: 21'6 sek. (Amerikanec 1904), na 400 m: 48'2 sek. (Amerikanec 1902), na 800 m: 1 min. 51'8 sek. (Amerikanec 1912), na 1500 m: 3 min. 56'8 sek. (Anglež 1912), na 5000 m: 14 min. 36'6 sek. (Fincec 1912), na 10.000 m: 31 min. 20'8 sek. (Fincec 1912), v maratonskem teku na 42 km 252 m: 2 uri, 32 min., 35 sek. (Fincec Kohl-mainer 1920), v štafetnem teku: Amerikanec 1908, 1912, 1920, v skoku na višino brez zaleta: 1'65 m (Amerikanec 1900), z zaletom 1'93.6 m (Amerikanec 1920), v skoku na daljavo s skok: 3'48 m, z zaletom 7'60 m (Amerikanec 1912), mest s palico: 3:09 m (Amerikanec 1920), suvanje krogle: 15:34 m (Amerikanec 1912), met diska: 45'21 m (Fincec 1912), met kopja: 65'78 m (Fincec 1920), met kladiva: 54'74 m (Amerikanec 1912), v telovadbi 1920: Italijan Lambege, v hoji na 3000 m in na 10.000 m: Italijan Frigerio (13 min. 14'2 sek. in 48 min. 10'2 sek.), v plavanju na 100 m: Havajec (1 min., 0'4 sek.).

Spor med nemškimi telovadci in sportniki je po dolgih mesecih, oziroma letih, poravnani in znači kompromis med sportno nacionalo in internacijo. Podlago sporazumu tvorijo te-le določbe:

1. Telovadna zveza ne bo priznala naslova »zmagovalec« v lahkoatletičnih vajah svojim tekmovalcem, (ker to spada v področje sportne zveze).
2. Isto velja za plavanje in nogomet.
3. Telovadci smejo tekmovali v teh vajah na sportnih tekmah, četudi niso člani sporta.
4. Sportna zveza dovoljuje svojim članom, da smejo nastopati na raznih telovadnih prireditvah telovadne zveze.
5. Telovadna zveza sme kot taka prirejati tudi lahkoatletične nastope s telovadci ki niso člani sporta.
6. Obe zvezi prirejata tudi skupne agitacijske nastope za širjenje smisla za telesno vzgojo.

Ta izid boja bo vplival na razmerje med telovadci in sportniki tudi v drugih deželah.

IZ NEMŠKEGA SPORTNEGA KOLEDARJA 1921.

Pregled zmag in daril na olimpijskih mednarodnih tekmah. Dosegli so: Amerikanci 200 točk — 40 daril I., 27 daril II., 26 daril III.; Švedji: 122 točk — 19 I., 20 II., 25 III.; Angleži: 87 točk — 14 I., 16 II., 13 III.; Finci: 76 točk — 15 I., 11 II., 9 III.; Francozi: 67 točk — 8 I., 15 II., 13 III.; Norvežani: 64 točk — 13 I., 8 II., 9 III.; Italijani: 53 točk — 13 I., 5 II., 5 III.; Belgijci: 40 točk — 6 I., 7 II., 8 III.; Danci: 40 točk — 6 I., 7 II., 8 III.; Jugoslavci: 20 točk — 3 I., 4 II., 3 III.; Kanadci: 18 točk — 3 I., 3 II., 3 III.; Holandci: 17 točk — 3 I., 2 II., 4 III.; Švicarji: 16 točk — 2 I., 2 II., 6 III.; Braziljani: 6 točk — 1 I., 1 II., 1 III.; Japonci: 5 točk — 1 I., 1 II.; Estlandci: 5 točk — 1 I., 1 II.; Avstralci: 5 točk — 1 I., 1 II.; Grki: 2 točki — 1 II.; Španci: 2 točki — 1 II.; Luksemburžani: 2 točki — 1 II.; Čehoslovaki: 2 točki — 2 III.

Nekaj statistike. Vseh katoliških duhovnikov izkazuje najnovejša statistika 312.002. Od teh pripada Evropi 202.324. Drugih 109.678 je porazde-

ljenih za pastorcijo in misijonsko delo po širnih pokrajinah Azije, Afrike, Amerike in Avstralije, tako da pride na Afriko po 1 duhovnik na 300 katoličanov in 110.000 poganov; na Japonsko en duhovnik za 880 katoličanov ter 221.000 poganov; na Kitajsko en duhovnik za 80 katoličanov in 186.000 poganov; na Indijo en duhovnik za 860 katoličanov ter 100.000 poganov. — Kaj premore en svečenik med tolikimi pagani! — »Setev je velika, delavec malo. Prosite torej Gospoda žetve, da pošlje ženjcev na žitno polje!« — Na vsem svetu je sedaj že okrog 1700 milijonov prebivalcev.

Nazaj h Kristusu. V katoliško Cerkev se je povrnil malo pred smrtjo francoski vodja socialistov, prostozidar Aldy. Pred pričami je napravil zapisnik, v katerem izjavlja, da se povrača k veri svoje mladosti in da se je spravil s sv. Cerkvijo. Nato je izjavil, da hoče prejeti sv. zakramente za umirajoče, ki mu jih je podelil mestni župnik pri sv. Pavlu v Narbonne. Vse to se je izvršilo ob polni zavesti bolnikovi, ki je tudi zahteval cerkveni pokop. Seveda to popolno izpreobrnjenje ni

bilo po volji njegovim bivšim tovarišem in bratom v loži, ki so hoteli porabiti pogreb pokojnega za prostozidarsko manifestacijo. Toda prišli so za stonj. Pokojnikova družina je prepovedala vse znake in zastave socialistov in framasonov ter poskrbela, da je bil Aldy pokopan v mestu Millau.

(Slovenec, 26. maja 1921).

KNJIŽEVNOST.

Toplo priporočamo vsem odsekom, da si naroče novo knjižico, ki jo je spisal univ. prof. dr. Šlavič in izdala S. K. S. Z. letos v Ljubljani: **Prekmurje.** V 14. pogl. na 132. straneh v lahkoumljivi obliki pove zelo mnogo poučnega in zanimivega o prekmurski zemlji in prebivalcih v preteklosti in sedanjosti. Ker ima tudi O. Z. tam svoje odseke in so Prekmurci najmanj poznan del našega rodu, naj bi se v vseh naših društvih in odsekih predavalo o njih na podlagi te knjižice. Pošilja jo po povzetju S. K. S. Z., Ljudski dom v Ljubljani.

Sora. Dne 17. julija je tu utonil 17 letni Ivan Sušnik. Bil je ljubezniv mladenič in navdušen član Orla. Pri pogrebu ga je spremilo 20 članov v kroju. V nedeljo 25. julija so pa vsi člani tukajšnjega Orla prejeli sv. zakramente in darovali sv. obhajilo za umrlega.

Št. Vid — Planina. Dne 21. junija t. l. je umrl član tukajšnjega »Orla« Franc Koželj. Bil je blag fant, veselega in prikupljivega značaja. Orli, ki so se skupno udeležili pogreba, so mu v znak bratske ljubezni poklonili lep venč in mu zapeli ginljivo nagrobno, kar je marsikoga ganilo do solz. Blag mu spomin!

Kropa. Dne 19. junija je priredilo radovljiško orlovsko okrožje okrožno telovadbo pri nas. Ves teden popred je bilo lepo vreme, na dan slavnosti je pa deževalo. Vkljub temu je prišlo veliko Orlov, Orlic in naraščaja zlasti iz Radovljice, Jesenic in Kamne gorice, prišli so tudi Orli iz Koroške Bele in iz Trziča. Ob pol 11. uri je imel radovljiški g. župnik J. Fatur na trgu sv. mašo, med katero je krasno svirala jeseniška godba; po sv. maši je bila pridiga. Po službi božji sta pozdravila navzoče Orle župan g. J. Ažman in domači g. župnik; slavnostni govor je imel br. dr. Basaj. — Vse popoldne je na vso moč deževalo, zato se telovadba ni mogla izvršiti na prostem, ampak se je vršila v omejenem obsegu v zadržnem skladišču v veliko zadovoljnost nazočega občinstva. Moralen uspeh prireditve je bil prav dober.

Sv. Tomaž nad Ormožem. Prvič poročamo potom »Mladosti« bratom Orlom in sestram Orlicam o našem orlovskem odseku in orliškem krožku. Orli so pričeli z delom lani meseca junija, Orlice letos majnika. Mesec dni po ustanovitvi Orla nas je že pohitelo 20 Orlov na mariborski orlovski tabor. Bratje so se z vnoem poprijeli dela, prirejali predavanja, vadili tehnično in letos so nastopili na štirih prireditvah, trije bratje tudi na orodju (na drogu in bradlji). Vseh telovadcev je 25. Na letošnji odsekovi prireditvi so se dobro izkazali. — Orlicam so celo naši pristasi odrekli pravico do obstoja v naši fari, toda požrtvovalne članice Marijine družbe in Dekliške zveze so z neumorno načelnico M. Meškovo pričele z delom letos me-

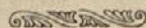
seca maja in ustanovile krožek 30 telovadkin in 4 podpornih članic. Sedemindvajset sester ima že kroj. Nastopile so doma pri odsekovi prireditvi in na štirih drugih prireditvah. Na Telovo so korakale v sprevedu in prejšnji mesec so pristopile obenem z Orli k sv. obhajilu. — Pričetek je bil dober, delo se vrši v redu, naša mora biti bodočnost!

Velike Lašče. Velikolaške Orlice tudi pridno delujemo. Sicer živimo šele od lanskega novembra, pa smo že v marcu lanskega leta sodelovale pri orlovski akademiji. Vseč je bil naš nastop ne le domačinom, ampak tudi Ribničanom in Gregorcem. Oba orlovka odseka sta nas povabila na akademijo. Tako smo nastopile 1. maja v Ribnici, 29. maja pa pri Sv. Gregorju. V obeh krajih so se ustanovili orliški krožki. Priznavamo pa, da ne bi nastopale s takim uspehom, ako nas ne bi pomagala vežbati v redovnih vajah orlovski načelnik br. Tomšič in vaditelj br. Peček. Bodi jima izrečena na tem mestu še enkrat prisrčna zahvala. — Da sta načelnica in podnačelnica na svojem mestu, ni treba še posebej poudarjati. Enako zaslugu pri lepih nastopih imajo tudi članice vse skupaj in vsaka posebej, ker se rade ravnajo po danih navodilih in rade prihajajo k dekliskim sestankom.

Zalostna vest nam je došla iz tužne Koroške. Naš mili tovariš in dragi brat Tomo Weis, bogoslovec v Mariboru, je 9. avgusta t. l. v Gospodu zaspal. Rajni ni bil le navdušen in delaven član bogoslovskega odseka v Mariboru, temveč je bil tudi eden najdelavnejših agitatorjev orlovske misli v zasedeni Koroški. Bratom, ki so poznali njega in njegovo delo, bo ostal vedno v najlepšem spominu. — Rožica z našega vrta je utršana, a rožico je utrgal Gospod.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Poleti se je vršilo nebroj prireditev o katerih ni še nikakega poročila uredništvu. Tajniki, kaj menite? — Ta številka pomeni novo žrtev O. Z. Obsegati bi smela le 8 strani, pa je izšla na 16 straneh, da ne bi morali zopet nujne stvari odložiti za en ali celo dva meseca!

Nikodemske duše.

Katoliška vera je neizmerno bogat zaklad, neizčrpen vir dobrote, resnice in lepote. Človeka, ki vztrajno zajema in svojo dušo bogati, polagoma čisto prerodi.

Kdor pa pusti le samo nekatere nauke vplivati nase, drugim pa se zapre, zaide v marsičem na kriva pota, si vzgoji napačne lastnosti. Eno teh napak, ki kazni mnogokrat najplemenitejše značaje, najčistejše duše in ki je posebno orlovskemu duhu ravno nasprotna, nameravam opisati: napačni sram in strah pokazati svoje verno srce pred nevernimi ljudmi.

Kakor G. J. Kr. ni le priporočal: ponižnost, samotno pobožnost, beg pred svetom in odpuščanje žalivcem, ampak je sam tudi javno molil, zgrabil bič in izgnal trgovce iz templja ter pred celim svetom trdo obsodil farizeje, tako je tudi nam naročil: »Kdor mene spozna pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom...«; »Po vaših delih vas bodo spoznali«; »Vaša zmernost... bodi znana vsem ljudem!« Prinesel nam ni le miru, ampak tudi meč in ogenj na svet.

Kakor je nekoč dobri Nikodem ponoči prišel Jezusa poslušat in mu zatrjevat svojo vero in ljubezen, ker ga je bilo očitnega občevanja z Jezusom podnevi sram in strah, tako je vedno — tudi danes — dosti vernikov, ki pogosto, ko bi se morali pokazati, svoje versko prepričanje skrijejo ali celo zataje, ker jih je sram ali strah. Kaj bi bilo z vero in Cerkvijo Jezusovo, če bi bili vsi katoličani taki?! Nikodemske duše! V naših vrstah jih ne sme biti, ker orlovski duh je duh odločnosti, poguma, bojevite požrtvovalnosti. Naša »Zlata knjiga« povdarja moštvo, vitežtvo, odločnost v življenju, delu in boju po katoliških načelih. (Glej Zl. knj. III. 1., IX.)

L. 1915. je ležal a. o. pehotni polk K. v gauskin okopin. Kakih 1500 korakov za prvo črto je stanoval v napol razdrti lovski hiši polkovni štab. Neko popoldne pokliče polkovnik, pobožen mož, svojega kurata in ga vzame seboj na izprehod po gozdu. Ko prideta dosti daleč v goščavo, ne da bi videla kakega vojaka, pravi polkovnik kuratu: »Poklical sem Vas in sem prišel iz tega-le vzroka: Danes obhajam obletnico svoje poroke. Živim v srečnem zakonu in vsako leto ta dan obhajam s celo družino v globoki hvaležnosti do nebeškega Očeta. Danes pa sem sam, v cerkev ne morem, pa bi vendar tako rad na

kakšen način dal izraza pobožni hvaležnosti, ki jo imam v srcu. Svetujte, pomagajte mi!« Kurat predlaga: »V nahrbtniku imam slučajno lepo knjigo s poglavjem, ki bi Vam zelo ugajalo, ako Vam je preberem. Potem bi molila litanije in nekaj primernih molitvic.« Polkovnik veselo odvrne: »Krasno, imenitno!« Potem pa se plašno ogleda na vse strani in dostavi: »Tega ne smeva storiti v koči, ker bi naju kdo zalotil. Saj poznate naše častnike, kakšni so; smejali bi se mi.« Kurat: »Potem pa res ne vem, kako...« — Polkovnik se zopet ogleduje v gošči mladih smrek: »Gospod kurat, Vi mi boste gotovo ustregli in boste čisto sami zase, kakor slučajno, izginili iz koče ob petih in prišli tu sem z Vašo knjigo. Jaz pa pridem nekoliko pozneje od druge strani in prinesem seboj žepno svetilko, da boste v mraku mogli brati.« — Res sta sedela v družbi štaba nato kako uro, potem pa sta se ob mraku in v dežju sešla v gozdu, kjer je razprostrl čez knjigo polkovnik svoj dežni plašč in svetil s svetilko, kurat pa mu je bral in molil ž njim. Mož je imel od pobožnosti solze v očeh. Potem sta zopet vsak zase šla v kočo. — Isti pobožni polkovnik ni upal niti tolikokrat odrediti sv. mašo za svoje vojaštvo, kakor nekateri drugoverski poveljniki; bal se je, da ga ne bi kdo zasmehoval radi pobožnosti ali celo tožil višjim, da muči s pretirano pobožnostjo svoj polk...

Vzorna, pobožna in inteligentna gospa je ponovno prigovarjala duhovniku, ki je mnogo delal za orlovski odsek, naj vendar ustanovi tudi orliški krožek. Duhovnik se je branil z ozirom, na pomanjkanje pomočnikov in deklet, ki bi ga podpirale pri ustanovitvi in bi prevzele vodstvo telovadbe. »Gotovo boste dobili vso pomoč pri vseh, ki jih boste pozvali!« »Prosim Vas torej, gospa, da pridobite to in ono svojo tovarišico za to potrebno stvar in da nagnete gdčno A., naj prevzame vodstvo telovadbe.« — »Oprostite, gospod, ampak meni je to popolnoma nemogoče; kako bi me gledali ti in oni ljudje, če bi jaz nastopala kot ustanoviteljica Orlic! Zame bi to bilo pretežko breme...« Ravnoista pobožna, vneta žena ni upala s svetinjico na traku h procesiji kot kongreganistinja. Odločno je zahtevala pri seji Marijine družbe, da naj se ukaže nositi svetinjico le v cerkvi in na drobni verižici; pač pa je mnogo molila in pogosto šla k sv. zakramentom...

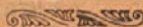
Ali naj navajam dalje zglede iz življenja? Sami jih poznate! Eni jih doživljate v gostilnah, drugi v železničnih vozovih, tretji v tovarnah in delavnicah, četrti v kasarnah, kdo morebiti celo v kakem — odseku ali krožku Orla.

Priporočam Vam; berite Zlato knjigo (tudi uvodno berilo) in poiščite si razlagalcev, za sklep pa preberite še en dohodek.

Pred nedavnim je korakal duhovnik mimo gostilne pri Alešu na Ježici in je slišal, kako nekdo notri kolne »farje« in razlaga, da »treba vse pobiti,« ker da je kaplan po nedolžnem zaprl njegovega fantka v šoli. Ravno ko se je mož posebno

krepko pridušil, je stopil duhovnik predenj, pozdravil in rekel: »Tudi jaz sem duhovnik in sicer kaplan A. B. v N. Lahko kar z menoj začnete, če smo vsi taki, kakor pravite.« Mož je bil precej vinjen, pa je vendar pobledel in obmolknil, potem pa je zarudel in rekel: »Oprostite, gospod, pa me vendar ne boste tožili...« »Ne vem; osebno mene lahko žalite, odpustim Vam vse, svojega stanu pa ne pustim psivati.« Komaj je sedel duhovnik v sosednji sobi na klop, že je mož dobil iznova korajžo, klel duhovnike in izzival kaplana v sobi poleg. Zopet stopi kaplan predenj: »Povejte mi v obraz, kaj hočete!« In zopet je mož postal pohleven, menda za trajno.

— r

Vsem bratom v preudarek.

Iz listnice uredništva v zadnji številki »Mladosti« je razvidno, da se obeta našemu glasilu kljub temu, da se bo obseg sledečih števil znatno skrčil, precejšen deficit. Nočemo tu podrobno razmotrivati, po čegavi krivdi to, na vsak način pa je gotovo, da pade precejšen del krivde na brate same, ker so premalo storili za razširjenje in prospeh svojega glasila.

»Mladost« zavzema v boju za naša načela prvo mesto. Ona je naš zastopnik, naš prvobojevnik. Čim boljša je, tem bolje so zastopana naša načela, in čim bolj je razširjena, tem bolj so razširjena tudi naša načela. S ponosom lahko trdimo, da uspehi O. Z. niso v zadnji vrsti zasluha »Mladosti«. Ona je bila tista ptica, ki je po svetovni vojni poletela preko vse Slovenije, da znova zbere zveste člane pod varno okrilje Orlovske Zveze in da vzbudi novih, čilih bojnikov za vzvišene orlovske cilje.

Bratje! Ako vse to upoštevate, mislim, da se

nikakor ne boste ustrašili mojega predloga, ki se glasi:

»Da ne bo treba izdajati zadnjih števil letošnjega letnika »Mladosti« v zmanjšanem obsegu, predlagam, da vsi odseki oziroma okrožja, ki so ali ki še bodo imela svoje prireditve, darujejo za sklad Mladosti po 100 K. O. Z. sme izjemoma na podlagi zadostno utemeljenih razlogov katerega izmed odsekov oziroma okrožij oprostiti tega davka.«

Na ta način si bomo ohranili »Mladost« pri dosedanem obsegu, na drugi strani pa bi vsaj deloma popravili to, kar smo zagrešili ob početku leta. Medtem ko je Zlata knjiga naš Veliki katekizem, je Mladost krepka in tesna vez med vodstvom Orlovske zveze in pa njenimi člani. Bratje! Storimo vse, da ohranimo to duševno zvezo kar najtesnejšo in najsolidnejšo! Pokažimo tudi tukaj svojo delavnost in požrtvovalnost, da ne pade na nas sramotni pečat neuspeha in nazadovanja!

Član odseka Ježica.

